

Sidney Rogerson
**Στα χαρακώματα του
 Α' Παγκοσμίου Πολέμου**
 Αναμνήσεις από τη μάχη του Σομ, 1916
 Μετάφραση: Σωτήρης Αγάπος
 Ιωλκός, 2009, σ. 208, € 18

Μια φωνή από την πρώτη γραμμή, από τα χαρακώματα μιας από τις πιο γνωστές συγκρούσεις του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, αποτελεί η μαρτυρία αυτή του βρετανού αξιωματικού Σίντνεϊ Ρότζερσον. Γραμμένη δεκαεπτά χρόνια μετά τη διαβόητη μάχη του Σομ, μια προσπάθεια Βρετανών και Γάλλων να κερδίσουν έδαφος στο Δυτικό Μέτωπο που είχε ως αποτέλεσμα «κέρδη» μόλις 12 χιλιομέτρων και απώλειες 1.000.000 ανθρώπων και από τις δύο πλευρές, η αφήγησή του αποτελεί μια αυθεντική μαρτυρία για τη γιγαντιαία αντιπαράθεση στρατιωτικών δυνάμεων, την αγωνία των συγκρούσεων στη νεκρή ζώνη μεταξύ των αντίπαλων γραμμών, τη μονότονη διαβίωση στα λασπωμένα χαρακώματα του Μεγάλου Πολέμου... Χωρίς να συμμερίζεται την ειρηνιστική φιλολογία που επικράτησε σε όλες τις λογοτεχνικές απόπειρες αναπαράστασης λίγο μετά τον πόλεμο (και που διαμορφώνουν ουσιαστικά μέχρι σήμερα την εικόνα μας γι' αυτόν), ο Ρότζερσον, αξιωματικός γαρ, και στέλεχος του Υπουργείου Στρατιωτικών αργότερα, διατηρεί το κριτικό του πνεύμα, ιδιαίτερα απέναντι σε στρατηγικές επιλογές με κόστος εκατομμύρια ανθρώπινες ζωές...

[Σ. ΚΑΚ.]

Βασίλης Αποστολόπουλος
Επί ξυρού ακμής
 Ένας «καρμμένος» αντάρτης του ΔΣΕ στα βουνά της Ρούμελης
 Επιμέλεια: Βάλια Γκένταου
 Βιβλιόραμα - ΑΣΚΙ, 2009, σ. 206, € 12,48

Ο χώρος και το σώμα, μόνοι σύμμαχοι αλλά κάποτε αδυσώπητοι εχθροί, αυτοί είναι οι «πρωταγωνιστές» της αφήγησης του δασκαλού Β. Αποστολόπουλου. Το δύσβατο βουνό, καταφύγιο και ανυπέβλητο εμπόδιο, είναι ο χώρος στον οποίο θα περιπλανηθεί, από τις 6 Ιουνίου 1949, όταν αποκόπτεται από τις δυνάμεις της II Μεραρχίας του ΔΣΕ, μέχρι τις 3 Νοεμβρίου του ίδιου χρόνου, οπότε και συλλαμβάνεται. Άλλοτε μόνος κι άλλοτε με συναγωνιστές που μοιράζονται την ίδια τύχη, κυνηγημένοι και πεινασμένοι στα βουνά της Ρούμελης, οδοιπορεί σε ένα τοπίο εχθρικό, όπου είναι αδύνατο να ξεχωρίσεις το φίλο από τον εχθρό και κάθε ανθρώπινη παρουσία σημαίνει κίνδυνο. Πενήντα χρόνια μετά, η καταγραφή του μετεωρίζεται πάνω από τα «συμβεβηκότα», για να πάρει χαρακτήρα ανθρωπολογικό, να εστιάσει στον πυρήνα του τραγικού που βρίσκεται στο επίκεντρο της ιστορικής εμπειρίας.

[Σ. ΚΑΚ.]

Ράντου Πάους
Η τελευταία διάλεξη
 Μετάφραση: Ηλιοφάνιστη Παπαστεφάνου
 Πατάκης, 2009
 σ. 283, € 14

«Μηδένα προ του τέλους μακάριζε», επέμεναν οι αρχαίοι, και όχι άδικα. Τις μεγάλες αλήθειες της ζωής ανακαλύπτει ο Ράντου Πάους, επιτυχημένος Καθηγητής Πανεπιστημίου στον τομέα της πληροφορικής και ευτυχισμένος οικογενειάρχης, καθώς μαθαίνει πως πάσχει από καρκίνο, και πως έχει μόνο λίγους μήνες ζωής. «Ίσως να μην μπορείς να ορίσεις το τέλος σου, αλλά σίγουρα μπορείς να ορίσεις το πώς θα ζήσεις την κάθε στιγμή που έχεις στη διάθεσή σου», απαντά ο ίδιος, στην *Τελευταία διάλεξη*, μιλώντας για την πραγματοποίηση των παιδικών ονείρων. Μέσα από τις σελίδες του βιβλίου ζωντανεύει η πορεία του Πάους από τα παιδικά του χρόνια, την ενηλικίωση, την επαγγελματική του σταδιοδρομία και την οικογενειακή του ευτυχία, μαζί με προτροπές και συμπυκνωμένα μαθήματα ζωής του ίδιου. Το σημαντικότερο μάθημα είναι η θετική σκέψη, τονίζει ο ίδιος: «Τα όνειρα πραγματοποιούνται και αξίζει να δουλέψεις σκληρά γι' αυτά!».

[Ν. Ο.]